

*Ένα ταξίδι στο χρόνο κάναμε
προχθές με την κυρά Διονυσία η
οποία θυμάται με λεπτομέρειες
γεγονότα που σημάδεψαν την
παιδική της ψυχή.*

Ήμουν μικρή... Θα 'μουν οκτώ χρονών, αλλά τα θυμάμαι λες και έγιναν τώρα. Δυό ψηλοί με γενειάδες μπήκαν στο σπίτι μας με τ' άλλογα! Κόντεψαν να σπάσουν το πάτωμα.

Ζήτησαν από τη μάνα μου να σφάζει τέσσερις κότες. Έκανε όπως της είπανε. Τις μαγείρεψε κιόλας και τους έστρωσε και κοιμήθηκαν.

Η αδελφή μου ήταν λίγο μεγαλύτερη και η μάνα μου την έκρυψε μέσα στην κασέλα μην την πάρουν.

Την επόμενη μέρα, έπιασαν την μητέρα μου και την έσπασαν στο ξύλο. Θέλαν να την κάνουν να μαρτυρήσει που ήταν τα αδέλφια της. Βλέπεις, ρουφιάνοι υπήρχαν παντού και είχαν προδώσει ότι τα αδέλφια της μάνας μου ήταν αστυνομικοί...

Η καημένη δεν είχε ιδέα. Πραγματικά δεν είχε ιδέα. Αφού είδαν ότι δεν έβγαζαν άκρη με την μάνα μου, πήραν τον πατέρα μου μακριά,

τραβώντας τον πίσω απ' τ' άλλογο και με το ξύλο προσπαθούσαν να τον κάνουν να μαρτυρήσει... Μάταιος κόπος γιατί όντως δεν γνώριζε κανείς που ήταν τα αδέλφια της μάνας μου!

Λίγο αργότερα, θυμάμαι, ξεκίνησα σχολείο. Από την πρώτη όμως βδομάδα τα σχολεία έκλεισαν γιατί ξέσπασε ο πόλεμος. Μεγάλη πείνα, δυστυχία...

Είχαμε λάδι αλλά η ακρίβεια ήταν μεγάλη και η οικογένεια περνούσε δύσκολα. Μια μέρα η μάνα μου βγήκε στο κατώφλι του σπιτιού, πραγματικά απελπισμένη. Ο πατέρας με τα αδέλφια μου είχαν βγει για δουλειά και η καημένη δεν είχε τίποτα να τους μαγειρέψει...

"Τι κοιτάζεις μάνα, δεν πρόκειται να βρεις λύση έξω στο κατώφλι", της είπα.

"Δεν καταλαβαίνεις παιδί μου, είσαι μικρή".

"Μάνα και ξέρω και καταλαβαίνω. Ξέρω τί θα κάνουμε. Φέρε μου το χαβάνι και τα πίτουρα. Πήρα και τη σίτα και το σκαφίδι.

Η μάνα μου έφερε το χαβάνι όπως της ζήτησα. Κοπάναγα τα πίτουρα και τα κρισάριζα...

Εκείνη την ημέρα κάναμε πέντε ψωμιά. Και μια χορτόπιτα. Είχαμε ένα μικρό κηπάκι και μαζέψαμε λίγα χορταρικά που είχε.

Η μάνα μου έβαλε τα κλάμματα. "Αχ, παιδί μου, να σε έχει ο Θεός καλά".

Εκείνη την ημέρα ο πατέρας μου και τα αδέλφια μου ξεγέλασαν την πείνα τους...

Από το παρελθόν... με νοσταλγία

Η κυρά Διονυσία θυμάται...

Επιμέλεια Άννα Αρσένη

Την επόμενη μέρα, είχε πάλι ο Θεός!

Δύσκολη η Ελλάδα τα χρόνια εκείνα. Μεγάλη φτώχεια...

Τελικά κι εγώ πήρα το δρόμο για τη ξενιτειά. Μόλις πέθανε ο πατέρας μου και κάναμε τα σαράντα, έφυγα και δεν μάτα γύρισα πίσω... Ήρθα με το "Πατρίς", δεν μπορώ να θυμηθώ ακριβώς πότε αλλά θυμάμαι ότι ενώ είμασταν στο καράβι έγινε λειτουργία για την γιορτή του Αι Δημητρίου.

Έχω πενήντα χρόνια στην Αυστραλία και η μοίρα τα 'φερε έτσι ώστε να μην έχω επισκεφθεί την πατρίδα μου ούτε μια φορά...

Η κυρά Διονυσία είναι από την Καρυά Λευκάδας. Έχει να δει το χωριό της

πενήντα χρόνια και θέλησα να της δώσω τη χαρά -έστω και νοερά- να ταξιδέψει σε αυτό το πανέμορφο χωριό που άφησε πίσω της σε πολύ μικρή ηλικία. Κάνοντας μια έρευνα στο διαδίκτυο βρήκα μερικές πληροφορίες γι' αυτό το πραγματικά αξιόλογο χωριό. Ένα χωριό που φημίζεται για τα κεντήματα και τα υφαντά που φτιάχουν οι γυναίκες, τα περίφημα "καρυσάνικα κεντήματα" με την ιδιαίτερη καρυσιάνικη

✓ **Υπάρχουν πολλοί
ξεχωριστοί άνθρωποι
και πολλά ξεχωριστά
γεγονότα στη ζωή σας
που θέλετε να θυμάστε
για πολλά χρόνια...**
✓ **Αν η ζωή είναι ένα
λουλούδι, οι αναμνήσεις
είναι το άρωμά του.
Κρατήστε ζωντανές τις
αναμνήσεις σας...**

βελονιά.

"Ένα τραπεζομάντηλο το κεντούσα τρεις μήνες", μου είπε η κυρά Διονυσία. Δεν μπορείς να κάνεις λάθος στο μέτρημα. Έτσι και κάνεις λάθος πρέπει να το ξηλώσεις απ' την αρχή!!!

Η Καρυά είναι ένα ορεινό κεφαλοχώρι που βρίσκεται σε απόσταση 14 χλμ. από την πόλη της Λευκάδας. Ένα καταπράσινο χωριό, χτισμένο στους πρόποδες του βουνού Ελάτη, σε υψόμετρο 500 και άνω μέτρων. Είναι ένα ζωντανό χωριό που κατόρθωσε να διατηρήσει τον παραδοσιακό του χαρακτήρα στο πέρασμα του χρόνου. Τα περισσότερα σπίτια είναι πετρόχτιστα και οι δρόμοι στενοί. Στο κέντρο του χωριού απλώνεται μια αρκετά ευρύχωρη πλατεία, όπου αιωνόβια πλατάνια προσφέρουν απλόχερα τον ίσκιο τους. Κάτω από το χωριό εκτείνεται, σε ένα μικρό οροπέδιο που σχηματίζεται, το λιβάδι με αρκετές καλλιεργήσιμες εκτάσεις.

Η Καρυά, όπως και τα περισσότερα χωριά της βορειοκεντρικής Λευκάδας, πρωτοστάτησε από τα πιο παλιά χρόνια ακόμη σε όλους τους ξεσηκωμούς που ξεσπούσαν κατά καιρούς στο νησί ενάντια στους ξένους δυνάστες -Φράγκους, Άγγλους κ. ά.- και στους ντόπιους συνεργάτες τους. Πρωτοστάτησε σε όλους τους κοινωνικούς αγώνες του τόπου μας για μια πιο ανθρώπινη κοινωνία. Έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο και στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα ενάντια στους Ιταλούς και Γερμανούς κατακτητές.

Το 1912 ιδρύθηκε η Σχολή κεντημάτων, στην οποία από τότε μέχρι και σήμερα οι νεαρές Λευκαδίτισσες μαθαίνουν την υφαντική - που έχει μεγάλη παράδοση στη Λευκάδα - από τις μεγαλύτερες.

Στο χωριό βρίσκεται και το Λαογραφικό Μουσείο Λευκαδίτικου Κεντήματος "Μαρία Κουτσοχέρω". Η Μαρία Σταύρακα ή Κουτσοχέρω ή-

ταν μία από τις καλύτερες κεντήστρες του χωριού και εκείνη που ανακάλυψε την "καρσάνικη βελονιά" κι ας είχε μόνο ένα χέρι. Το μικρό λαογραφικό μουσείο έχει το όνομά της. Εκτός από τα εκπληκτικά κεντήματα, τα υφαντά και τους αργαλειούς θα δείτε αναπαραστάσεις δωματίων και διάφορα αντικείμενα της αγροτικής ζωής του χωριού.

Η καθημερινή ζωή της ορεινής Λευκάδας ζωντανεύει μέσα από τα εκθέματα του Λαογραφικού μουσείου της Καρυάς.

Παρενθετικά: κατά την Κατοχή η Λευκάδα και όλα τα νησιά του Ιονίου πέρασαν στη δικαιοδοσία των Ιταλών από 1/5/1941 μέχρι 11/9/1943. Την ημερομηνία αυτή, και αφού η Ιταλία είχε συνθηκολογήσει, το νησί πέρασε στην κατοχή της Γερμανίας. Η γερμανική κατοχή έληξε την 12/9/1944. Η αντίσταση των Λευκαδίων κατά των κατακτητών ήταν γενναία και καλά οργανωμένη με έντονη τη συμμετοχή του λαϊκού στοιχείου. Ακολούθησε η εμφύλια σύγκρουση κατά την περίοδο των «Δεκεμβριανών», η ταραγμένη πολιτική περίοδος που ακολούθησε αμέσως μετά, και τέλος ο εμφύλιος πόλεμος, ιδιαίτερα σκληρός στο νησί. Για να κλείσουν οι πληγές του και να ανασάνουν οι άνθρωποι, χρειάστηκε να περάσουν πολλά χρόνια και να καταβληθούν μεγάλες προσπάθειες.

*Κάθε ιστορία είναι για μας ένα
πολύτιμο απόκτημα... Είναι η ιστορία
του τόπου μας... Ας βοηθήσουμε τους
νέους μας να γνωρίσουν την
πραγματική ιστορία αυτής
της πανέμορφης χώρας
που πέρασε τόσα βάσανα!
Επικοινωνήστε μαζί μας για να
δημοσιεύσουμε τη δική σας ιστορία!*